

לא על גבם: הוויכוח על גיוס החרדים הפך למסע דה-לגיטימציה לציונות הדתית

14.02.2026 | וינברג מ' written by

מי שקורא בחודשים האחרונים את העיתונות הישראלית ¹ חילונית, חרדית או דתית ² לא יכול לפספס תופעה חריגה: המגזר הציוני-דתי מותקף בו-זמנית מכל הכיוונים. מצד אחד מאשימים אותו בלאומנות קיצונית, מצד שני בהחלשת התורה; מבחוץ תוקפים, ומבפנים נקרעים.

בלב הסערה עומדת סוגיית חוק הפטור מגיוס לחרדים. רוב הציבור הציוני-דתי, וגם חלק ניכר מהנהגתו הרבנית והפוליטית, תומך עקרונית בשילוב חרדים בשירות צבאי ולאומי. המחלוקת איננה על עצם הגיוס אלא על המחיר: עד כמה צריך החוק להיות מחייב, והאם נכון לסכן לשם כך את הברית הפוליטית בין המחנה הלאומי לחרדים.

עמדתי ברורה: שינוי חברתי אמיתי לא יקרה בלי סנקציות. אי אפשר להמשיך לקיים מצב שבו ציבור גדול נהנה מביטחון המדינה אך פטור כמעט לחלוטין מהשתתפות בהגנתה. אני גם מבין את החשש מפירוק המחנה הפוליטי ³ אבל יש גבול לפוליטיקה כאשר מדובר בחוזה היסודי בין אזרח למדינתו.

מה שלא ניתן לקבל הוא דבר אחר: הדמוניזציה. ובעיקר ⁴ ההתנפלות על נשים ציוניות דתיות, אימהות ורעיות ללוחמים, שמעזות לומר בקול רם שהחוזה החברתי נשבר. כך למשל הפכו **נועה מבורך** ו**שבות רענן** מארגון "שותפים לשירות" ⁵ נשים דתיות בעד שירות בצה"ל" למוקד של מתקפה ציבורית חריפה ⁶ לא בשל אמירה קיצונית, אלא משום שהעזו לבטא את תחושת העוול של ציבור שלם.

המספרים שאי אפשר להתעלם מהם

המציאות פשוטה ⁷ וכואבת. אין מגזר שנשא בנטל המלחמה בשנתיים האחרונות יותר מהציונות הדתית. לא רק בתחושת השליחות, אלא גם במחיר הדמים. מחקר אקדמי ראשון מסוגו, שראה אור בכתב העת "חברה, צבא וביטחון לאומי" (בהוצאת "מערכות" ⁸ משרד הביטחון, בשיתוף אגודת חוקרי צבא חברה בישראל) מאת ד"ר **רועי נאון** ופרופ' **עוזי בן שלום**, מצא כי חיילים דתיים מהווים כ-34% מן הנופלים ⁹ פי ארבעה מחלקם באוכלוסייה, ופי 2.5 מחלקם בגיל הגיוס. בקרב המילואים שיעורם מגיע ל-45%. גם בקרב הקצונה והלוחמים בחילות החזית ¹⁰ למעלה משליש מן ההרוגים.

מאחורי המספרים נמצאות קהילות שלמות: משפחות מרובות ילדים, אזורי פריפריה, יישובים ביהודה ושומרון ושכונות ירושלים שחייהם נעצרו שוב ושוב לטובת שירות מילואים ממושך, פציעות ואובדן. זה איננו נתון סטטיסטי. זה סיפור חברתי עמוק של ציבור הרואה בשירות זכות מוסרית.

ואז מגיעה ההתקפה

דווקא מול מציאות זו מתנהל כיום קמפיין חריף נגד מי שמבקשים להחיל חובת שירות רחבה יותר. משמאל מכנים את הציונות הדתית "משיחית" ו"אוכלת מוות". מהעולם החרדי מאשימים אותה בנטישת התורה. ומתוך המחנה הלאומי עצמו ² תוקפים נשים אמיצות, רעיות ללוחמים, כ"בוגדות" משום שהן דורשות חוק גיוס אפקטיבי.

האבסורד ברור: מי שמשלם מחיר כבד במיוחד על הביטחון מתבקש לשתוק בשם אחדות פוליטית. המתקפות כבר אינן מופנות רק כלפי פעילות ציבוריות. הן מופנות כלפי כלל הנשים בשירות הלאומי, כלפי תלמידי ישיבות ההסדר, ולמעשה כלפי עצם הטענה שהנטל צריך להיות שוויוני יותר. מאחורי חלק מהן עומדת תפיסה אחת: אסור לערער את הקואליציה ² גם אם המחיר הוא עיוות מוסרי.

אחדות איננה שתיקה

אין כאן ויכוח על אהבת ישראל. רוב הציונות הדתית רוצה שותפות אמיתית עם החרדים ² לא מאבק. אבל שותפות איננה יכולה להתבסס על פטור קבוע של צד אחד מהחובה הבסיסית ביותר של אזרחות במדינה מאוימת. גם מי שמאמין באחדות לאומית ואפילו באחדות רוחנית אינו חייב לקבל נרטיבים כוזבים או השתקת כאב.

הדרישה לגיוס חרדים איננה נקמה, איננה פוליטיקה ואיננה אנטי-חרדיות. היא ניסיון להחזיר את האמון בין אזרח למדינה ובין קבוצות בתוך החברה הישראלית. מי שמשרת ² רשאי גם לדרוש. והגיע הזמן להפסיק להציג את הדרישה הזו כהסתה.

פורסם במעריב בתאריך 18 בפברואר 2026.